

KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ PARLAMENTER ASAMBLESİ

Dok. GA22/CC21/REC74/03

KEİ ÜYE ÜLKELERİNDE YOKSULLUĞA KARŞI MÜCADELE HAKKINDA 74/2003* SAYILI TAVSİYE KARARI

1. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü Parlamenter Asamblesi yoksulluğun, KEİ Bölgesi için, özellikle serbest Pazar ekonomisine geçiş döneminde yaşanan ekonomik gerilemenin ve yapısal değişikliklerin insani gelişim açısından ağır bedellere mal olduğu geçiş dönemindeki ülkelerde ciddi sorunlar yaratmaya devam ettiğini tümüyle kabul etmektedir. Bu bedellerin en büyüklerinden biri yoksulluktaki hızlı artıştır.
2. Parlamenter Asamblesi, temel ihtiyaçların karşılanamaması, eğitim eksikliği ve olumsuz sağlık koşullarının hüküm sürdüğü yoksulluğun süreklilik kazandığını ve giderek yayıldığını büyük bir endişeyle izlemektedir. Yoksulların sosyal bileşimi çalışan yoksullar, işsizler, emekliler, özürlüler, iç göçmen insanlar, mülteciler ve toplumun diğer kesimleri gibi, toplum katmanlarının oldukça büyük bir kısmını kapsamaktadır.
3. Bu yetersiz yaşam koşullarının temel insan haklarını ihlal ettiğini dikkate alan Parlamenter Asamblesi herkesin yeterli beslenme, giyinme ve barınma, tıbbi bakım ve gerekli sosyal hizmetler, işsizlik, yaşlılık veya yaşamak için gerekli koşullarda kontrolü dışında meydana gelen gelişmeler karşısında güvence hakkı dahil, kendisi ve ailesi için uygun bir yaşam standardına sahip olmasını sağlayan, *İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi* (1948) ve BM Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Anlaşmasında (1966) ilan edilen ilkelere bağlılığını yinelemektedir. Asamble Avrupa Sosyal Beratına ve bu alandaki diğer uluslar arası belgelerde yer alan ilkelere bağlılığını yinelemektedir. Asamble, Birleşmiş Milletler Yoksulluğu Ortadan Kaldırma Birinci On Yılında (1997-2006) ilan edilen hedefleri paylaşmaktadır.

* Raportör: Sn. Shaitdin Aliyev (Kültür, Eğitim ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanı, Azerbeycan).

Asambenin 10 Aralık 2003 tarihli görüşmesi (bkz Dok. GA22/CC21/ REP/03 – Kültür, Eğitim ve Sosyal İşler Komisyonu tarafından 1 Ekim 2003 tarihinde Atina’da yapılan Yirmibirinci Toplantıda müzakere edilen “KEİB Üyesi Ülkelerde Yoksulluğa Karşı Mücadele” hakkında Rapor; Raportör: Sn. Lilia Grygorovytch - Ukrayna).

10 Aralık 2003 tarihinde Bükreş’te Yirmiikinci Genel Kurul tarafından Kabul edilen metin.

4. Parlamenter Asamblesi KEİ üye ülkelerinde zenginlerle yoksulların arasındaki uçurumun giderek derinleşmesini bölge halklarının sürdürülebilir kalkınması için bir engel olarak görmektedir. Asamble, yoksulluğun toplumlarda gerek ilerlemeyi, gerekse istikrarı ve ayrıca demokratik kurumların çalışmasını, bireylerin güvenliğini ve ekonomik kalkınmayı sınırlama tehdidinde bulunması nedeniyle, yoksulluğun ortadan kaldırılmasının KEB üye devletlerinin karşı karşıya oldukları en büyük güçlük olduğunu vurgulamaktadır.
5. Bölgedeki kısa ve uzun vadeli işbirliği stratejisini temsil eden “Geleceğe Yönelik KEİ Ekonomik Gündemi” yoksulluk, artan işsizlik ve geçiş döneminin diğer güçlükleriyle başa çıkmayı hedef alan sosyal politikalarla ilgili mevzuatın geliştirilmesi konusuna odaklanılması gerektiğini vurgulamaktadır.
6. Asamble yoksulluğun azaltılmasının zor ve uzun vadeli bir hedef olduğunu kabul etmektedir. Bu bağlamda, Parlamenter Asamblesi, KEİPA üye ülkelerinin yoksulluğu azaltacak programları ve stratejiler ile, yoksulluğun azaltılmasına doğrudan etki edecek olan, işgücü piyasasının esnekliğinin artırılmasına ve işsizlikle mücadele için bir kurumsal çerçevenin oluşturulmasına yönelik mevzuatın kabulüne sıcak bakmaktadır. Aynı zamanda, Asamble yoksulluğu azaltmayı hedefleyen yasal ve kurumsal çalışmaların sürdürülmesi gerektiğini vurgulamaktadır.
7. Bu çerçevede, Asamble, işsizlikle ve yetersiz işlerle mücadele etmek için alınması gereken tedbirleri öneren ve işsiz insanları sosyal yaşama entegre eden, İşsiz İnsanların Topluma Yeniden Entegrasyonu ile ilgili 67/2002 sayılı Tavsiye Kararını hatırlatır.
8. Yoksulluk, daha birçok insanın yeterli yiyeceğe, uygun bir barınağa, eğitim ve sağlık hizmetlerine ulaşmalarını, şiddetten korunmalarını ve toplumlarında meydana gelen olaylarla ilgili olarak seslerini duyurmalarını sağlamak amacıyla hükümetler ve parlamentolar için bir harekete geçme çağrısıdır. Günümüzde, yoksullukla mücadele etmek için güçlü ve belirgin politikaların gerekli olduğu açıktır.
9. Parlamenter Asamble, yoksulluk ile mücadelede ana stratejinin, sivil toplum güçlendirilmesi ve insanların refahının sağlanmasında temel araç olarak demokrasinin gelişimi olması gerektiğini çizmiştir.
10. Yoksulluğu azaltma stratejisi üç ana temel üzerine oturtulmalıdır: topluma verimli bir iş imkanı sağlayacak sürdürülebilir ekonomik büyüme ve bunu kucaklayan kalkınma; temel hizmetlere (özellikle, temel sağlık hizmetlerine ve eğitime) daha fazla ulaşma sağlayan insani gelişim politikaları; en çok ihtiyaç duyanları hedef alan sosyal koruma politikaları.
11. **Bu itibarla, Parlamenter Asamblesi, KEİ Üye Ülkelerinin Parlamentolarına ve Hükümetlerine:**

A. Yasalar seviyesinde:

- i. ekonomik büyümenin yararlarının tüm topluma adil şekilde dağılımına odaklanacak ulusal yoksulluğu önleme stratejileri ve programlarının uygulanması için **gerekli olan yasal temelin sağlanması**;
- ii. işgücü piyasalarını düzenleyen mevzuatın ve iş yaratılmasında önemli bir rol oynayan esnek emek pazarlarının oluşturulması amacıyla kurumların ve politikaların **kabul edilmesini veya iyileştirilmesini**;
- iii. ekonomik büyümeyi arttırmak ve yeni iş olanakları yaratmak amacıyla yurtiçi yatırımları arttırmak ve yabancı sermayeyi çekmek için şirket kuruluş ve tescil işlemlerinin basitleştirilmesini sağlayacak **kanunların kabul edilmesi**;
- iv. Yoksulların ihtiyaçlarının duyulması ve karşılanmasını görmek ve yoksulluğu azaltmak için verilen taahhütlerin ciddi şekilde takibinde ısrarlı olmak için parlamentoların bütçe konularını etkileyen gözetim sorumluluklarının **uygulanmasını**;

B. Sürdürülebilir ekonomik kalkınma

- i. çok sayıda insanın işsiz kalmasına, uygun işler bulamamasına veya düşük ücret almasına neden olan ekonomideki gerilemenin düzeltilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasını; yoksulluğu önlemenin vazgeçilmez unsurları olarak, sürdürülebilir ekonomik büyümenin ve istikrarlı makroekonomik performansın sağlanmasına yönelik politikaların **kabul edilmesi**;
- ii. sürdürülebilir ve hızlı bir ekonomik büyüme ve ayrıca pazar ekonomisinin oluşturulması ve iyi çalışan bir Pazar sistemi ile ilişkili yararların elde edilebilmesi için gerekli olan özel sektörün faaliyetlerinin **kolaylaştırılması**;
- iii. yabancı sermayenin çekilmesini, ayrıca, ekonomik büyüme stratejisinin desteklenmesi için yerli yatırımların arttırılmasını; bu bağlamda, iş ve yatırım ikliminde önemli bir gelişme sağlayacak, yeni işletmelerin girişi ve yeni iş alanlarının yaratılması önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik çabaların üstlenilmesi ve tedbirlerin alınmasını;
- iv. yoksulluğun ortadan kaldırılmasında bir araç olarak kamu sektöründe ve özel sektörde istihdam yaratma konusuna öncelik veren ekonomik politikaların geliştirilmesine **büyük önem verilmesini**;
- v. iş olanaklarının yaratılmasında büyük potansiyeli olan küçük ve orta ölçekli işletmelerin gelişiminin **desteklenmesini**, aşırı mali baskı gibi, yeni KOBİ'lerin oluşturulmasının önündeki engellerin kaldırılmasını, ve kendi işlerini kurmak isteyen işsizlere mali yardım ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesini;
- vi. Kırsal alanlarda iş alternatiflerinin yokluğu göz önüne alınarak, yoksulluğun azaltılmasıyla özellikle ilgili olan tarım sektörünün kalkındırılmasına özellikle **dikkat edilmesini**;

C. İnsani gelişim politikaları

- i. Yoksulluğun azaltılmasında doğrudan etkili olan sağlık ve eğitim alanlarında sürdürülebilir bir iyileşmeyi hedefleyen kapsamlı ve entegre stratejilerin hazırlanarak ve uygulanarak beşeri kalkınmanın teşvik edilmesini;

- ii. kamu tarafından finanse edilen sağlık hizmetlerinin kapsamının genişletilmesi ve gerek piyasa mekanizmalarını gerekse sosyal garantileri birleştiren yeni bir sağlık sisteminin oluşturulmaya başlanması dahil olmak üzere, tüm topluma azami korunma sağlanmasını amaçlayan temel sağlık bakımına öncelik verilerek sağlıkla ilgili hükümet programındaki mevcut eksikliklerin **giderilmesini;**
- iii. Okul öncesi, okul dönemleri, özel ve mesleki öğretim, mevcut sistemin idamesi ve iyileştirilmesi, ödenebilirliğinin ve azami katılımın sağlanması, öğretim yöntemlerinin ve müfredatın modernizasyonu ve yasal çerçevenin iyileştirilmesi gibi başlıca öncelikleri olan, ülkenin eğitim standardının iyileştirilmesi ve öte yandan mali sürdürülebilirliğinin sağlanması için çabaların **sürdürülmesini;**

D. Sosyal koruma politikaları

- i. işsizliğe karşı kamu korumasının **güçlendirilmesini** ve iş bulma yardımı ve kariyer danışmanlığı gibi, insanların iş bulmalarına yardımcı olan politikalar üzerine odaklanılmasını;
- ii. ekonomik büyümeye göre asgari ücretlerin revize edilerek, öncelikle bütçe sektöründe çalışan kamu hizmetlilerinin ücret ayarlaması için **tedbirlerin alınmasını;**
- iii. toplumun en muhtaç kesimlerinin yararlanmasını sağlamak amacıyla, başvuruların dikkatle taranması suretiyle yardımlardan yararlanacak kişilerin belirlenmesine ilişkin sistemi iyileştirmek suretiyle, muhtaç olanlara mali açıdan sürdürülebilir ve iyi seçilmiş yardım sağlamak amacıyla sosyal yardım programlarına özel **önem verilmesini;**
- iv. özürülülerin refahına özel bir **önemin verilmesini;** özürülülerin çalışabilecek şekilde rehabilite edilebilmesi için eğitim merkezlerinin oluşturulmasını;
- v. ülkenin mali durumunun elverdiği sınırlar dahilinde, yeterli düzeylerde gıda güvenliği ve çocuk sağlığı temin etmek amacıyla yapılacak girişimler dahil, iyi seçilmiş girişimler ile çocuk yoksulluğunun hafifletilmesine **özel önem verilmesini;**
- vi. emekli aylıklarının düzenli olarak ödenmesi yanında ekonomik gelişmeye göre bu ücretlere zam yapılması konusuna **yoğunlaşılmasını;**
- vii. kendi aralarındaki yoksulluğu engellemek ve kendilerinin refahını ve iş edinmelerini amaçlayan hedefe odaklı aksonların ele alınması için iç göçmen insanların ve mültecilerin problemlerine özel bir **önemin verilmesi.**

E. İstatistikler

- i. Yoksulluğun azaltılması için etkin bir stratejinin geliştirilmesine yardımcı olacak, yoksulluğun derecesi, derinliği ve diğer özellikleri ile ilgili gerçek rakamlara sahip olmak amacıyla, ailenin gelir ve giderleri konusunda ülke çapında bir araştırma yaparak yoksullukla ilgili istatistiklerin **iyileştirilmesini;**

F. Uluslararası işbirliği

- i.* KEİ Üye Devletler arasında, yoksullukla mücadele etmek için, temel amacı, fakirliği ve sosyal dışlanmayı hafifletmek için işbirliği ve deneyim değişimi kanalıyla etkili sosyal politikalar oluşturmaya ve uygulamaya yardım etmek, hem ülke hem de bölgesel düzeyde çalışmalar geliştirmek, yerel merkezlerle, hizmetlerle ve programlarla direkt olarak haberdar olmak için eğitim programları düzenlemek, ağ üzerinde bir bilgi bülteni düzenlemek vs. olan, bir ağ tesis etmek;
 - ii.* Yoksulluğun azaltılması problemini çözmeye çalışan uluslararası ajanslar ve hükümet dışı kuruluşlar ile işbirliğinin geliştirilmesini tavsiye eder.
11. **Parlamentar Asamblesi** KEİ Dışişleri Bakanları Konseyini bu Tavsiyeyi dikkate almaya davet eder.